

Wymagania edukacyjne z języka polskiego na poszczególne oceny

Podane wymagania to schemat, ogólne zasady, które trzeba zmienić, uszczegółowić. Każdy nauczyciel wie (po poznaniu uczniów w klasie pierwszej i dokonywaniu analizy ich osiągnięć na kolejnych etapach), jakie wymagania może stawiać konkretnym uczniom, aby w możliwie najbardziej efektywny sposób posiadli wiedzę i umiejętności umożliwiające im dalszą naukę.

Należy pamiętać, że **warunkiem koniecznym** do omawiania tekstów kultury jest ich **znajomość w zakresie wymaganym przez nauczyciela. Uczeń zawsze musi znać tekst** (przeczytał go we fragmentach lub w całości – tak jak polecił nauczyciel), w przeciwnym wypadku analiza i interpretacja nie przyniosą oczekiwanych efektów. Ponadto dyskwalifikowane są wszelkie prace przygotowane na zasadzie „kopiuj – wklej” lub będące kompilacją cudzych prac.

Nauczyciel uwzględniając indywidualne potrzeby edukacyjne i możliwości ucznia dostosowuje do niego wymagania edukacyjne.

Zasady ogólne:

- A) **Na ocenę dopuszczającą** – uczeń wykonuje polecenia dość powierzchownie. Jego wiedza jest w zasadzie odtwórcza, umiejętności niewielkie. Ważne jest, aby uczeń, który osiąga oceny dopuszczające, podejmował pracę, wykazywał starania. Nie wszystkie zadania są dla niego przeznaczone, ale próbuje wykonywać polecenia na miarę swych możliwości. Jeśli chodzi o prace pisemne, to muszą być to prace samodzielne, chociaż oczywiście mogą być krótkie, powierzchowne, sądy mało oryginalne, argumentacja niepełna. Podobnie z wypowiedziami ustnymi – są to wypowiedzi krótkie, ale przede wszystkim powinny być zgodne z tematem.
- B) **Na ocenę dostateczną** – uczeń podejmuje działania, ale nie kończą się one pełnym sukcesem. Pracuje, ale popełnia błędy, polecenia są wykonywane nieprecyzyjnie, uczeń nie jest pewien swoich wypowiedzi pisemnych i ustnych. Jego przemyślenia są powierzchowne lub odtwórcze, ale pracuje, czyli „stara się”.
- C) **Na ocenę dobrą** – uczeń podejmuje wszystkie działania, ale popełnia nieliczne błędy. Jego prace są wykonane dobrze, czyli zawierają drobne błędy. Ponadto nie zawsze umie uzasadnić swoją wypowiedź, wie, ale nie wyjaśnia omawianych zjawisk. Zapis „na ogół” oznacza, iż jego prace są wykonane dobrze, czyli zawierają drobne błędy.
- D) **Na ocenę bardzo dobrą** – uczeń wykonuje rozmaite zadania i czynności „poprawnie”, „samodzielnie”, „świadomie”, „ciekawie”, „interesująco”. Tak więc pracuje samodzielnie, wie i umie wyjaśnić. Trafnie dobiera przykłady, cytaty, argumenty, dokonuje porównań, ocen, uzasadniając swoje zdanie. Jego wypowiedzi zarówno ustne, jak i pisemne są wolne od błędów, wyczerpujące, pomysłowe, twórcze. Mówi pełnymi zdaniami, uzasadnia swoją wypowiedź, znajduje w tekście przykłady na poparcie swych słów. Umie odnieść się do świata zewnętrznego, jeśli zachodzi taka potrzeba. Podczas pracy w grupie staje się liderem, umie nie tylko współpracować, ale nadaje ton działaniom innych, wprowadza nowe rozwiązania i pomysły.

Wymagania ogólne Podst.Progr.	Ocena dopuszczająca uczeń:	Ocena dostateczna uczeń:	Ocena dobra uczeń:	Ocena bardzo dobra uczeń:
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji	- rozumie teksty o prostej budowie; - dostrzega sensy zawarte w powierzchownej warstwie tekstu;	- rozumie teksty o niezbyt skomplikowanej budowie; - stara się dostrzegać sensy	- na ogół rozumie teksty o skomplikowanej budowie; - na ogół dostrzega sensy zawarte w	- rozumie teksty o skomplikowanej budowie; - dostrzega sensy zawarte w

	<ul style="list-style-type: none"> - z pomocą rozpoznaje funkcje tekstu i z pomocą wskazuje środki językowe służące ich realizacji; - odbiega od stosowania kryteriów poprawności językowej; 	<ul style="list-style-type: none"> zawarte w strukturze głębokiej tekstu; - stara się rozpoznać funkcje tekstu i środki językowe służące ich realizacji; - zwraca uwagę na kryteria poprawności językowej; 	<ul style="list-style-type: none"> strukturze głębokiej tekstu; - na ogół rozpoznaje funkcje tekstu i środki językowe służące ich realizacji; - na ogół ma świadomość kryteriów poprawności językowej; 	<ul style="list-style-type: none"> strukturze głębokiej tekstu; - rozpoznaje funkcje tekstu i środki językowe służące ich realizacji; - ma świadomość kryteriów poprawności językowej;
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	<ul style="list-style-type: none"> - nie zawsze poprawnie stosuje w analizie podstawowe pojęcia z zakresu poetyki; - w interpretacji tekstu próbuje wykorzystać wiedzę o kontekstach, w jakich może być on odczytywany; - próbuje poznać niezbędne dla literatury fakty z historii literatury i innych dziedzin humanistyki; - próbuje odczytać rozmaite sensory dzieła; - próbuje dokonać interpretacji porównawczej; 	<ul style="list-style-type: none"> - stara się stosować w analizie podstawowe pojęcia z zakresu poetyki; - w interpretacji tekstu stara się wykorzystywać wiedzę o kontekstach, w jakich może być on odczytywany; - stara się poznać niezbędne dla literatury fakty z historii literatury i innych dziedzin humanistyki; - stara się odczytać rozmaite sensory dzieła; - stara się dokonać interpretacji porównawczej; 	<ul style="list-style-type: none"> - na ogół stosuje w analizie podstawowe pojęcia z zakresu poetyki; - w interpretacji tekstu na ogół wykorzystuje wiedzę o kontekstach, w jakich może być on odczytywany; - na ogół poznaje niezbędne dla literatury fakty z historii literatury i innych dziedzin humanistyki; - na ogół odczytuje rozmaite sensory dzieła; - na ogół dokonuje interpretacji porównawczej; 	<ul style="list-style-type: none"> - stosuje w analizie podstawowe pojęcia z zakresu poetyki; - w interpretacji tekstu wykorzystuje wiedzę o kontekstach, w jakich może być on odczytywany; - poznaje niezbędne dla literatury fakty z historii literatury i innych dziedzin humanistyki; - odczytuje rozmaite sensory dzieła; - dokonuje interpretacji porównawczej;
III. Tworzenie wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> - buduje wypowiedzi o niezbyt wysokim stopniu złożoności; - nie zawsze stosuje w nich podstawowe zasady logiki i retoryki; 	<ul style="list-style-type: none"> - stara się budować wypowiedzi o wyższym stopniu złożoności; - stara się stosować w nich podstawowe zasady logiki i retoryki; 	<ul style="list-style-type: none"> - na ogół buduje wypowiedzi o wyższym stopniu złożoności; - na ogół stosuje w nich podstawowe zasady logiki i retoryki; - na ogół ma świadomość 	<ul style="list-style-type: none"> - buduje wypowiedzi o wyższym stopniu złożoności; - stosuje w nich podstawowe zasady logiki i retoryki; - ma świadomość własnej

	- próbuje zwiększać własną kompetencję językową.	- zwraca uwagę na własną kompetencję językową.	własnej kompetencji językowej.	kompetencji językowej.
--	--	--	--------------------------------	------------------------

Na ocenę celującą - uczeń bierze udział w konkursach przedmiotowych i uzyskuje znaczące wyniki w regionie, swą wiedzą i zainteresowaniami wskazuje na opanowanie całego materiału na danym poziomie nauczania, w sposób umiejętny, celowy i swobodny wykorzystuje opanowaną wiedzę i umiejętności do analizy i interpretacji tekstów kultury, w sposób oryginalny wypowiada się w mowie i piśmie, zajmuje się twórczością literacką, artystyczną.

KL. I TECHNIKUM

1. Teksty literackie:

Starożytność

Biblia

Księga Rodzaju (fragmenty)
 Księga Hioba (fragmenty)
 Pieśń nad Pieśniami (fragmenty)
 Księga Psalmów (wybór w różnych tłumaczeniach)
 Ewangelia według św. Łukasza (fragmenty)
 Ewangelia według św. Marka (fragmenty)
 Listy apostołskie (fragmenty)
 Apokalipsa św. Jana (fragmenty)

Literatura Greków i Rzymian

Hezjod *Teogonia* (fragmenty)
 Homer *Iliada* (fragmenty), *Odyseja* (fragmenty)
 Safona [*Wierz mi, że chciałabym umrzeć...*], [*Wydaje mi się samym bogom równy...*]
 Sofokles *Król Edyp*
 Horacy *Pieśni* (wybór)
 Jan Parandowski *Mitologia* (fragmenty)

Średniowiecze

Bogurodzica
Posłuchajcie, bracia miła
Legenda o św. Aleksym (fragmenty)
Kwiatki świętego Franciszka z Asyżu (fragmenty)
Dzieje Tristana i Izoldy (fragmenty)
Pieśń o Rolandzie (fragmenty)
Rozmowa mistrza Polikarpa ze Śmiercią (fragmenty)

Renesans

Mikołaj Rej *Żywot człowieka poczciwego* (fragmenty)
 Jan Kochanowski *Fraszki* (wybór), *Pieśni* (wybór), *Treny* (wybór)

Francesco Petrarca *Sonety* (wybór)
William Szekspir *Makbet*,

Barok:

Mikołaj Sęp-Szarzyński *Sonety* (wybór)
Daniel Naborowski, wiersze (wybór)
Jan Andrzej Morsztyn, wiersze (wybór)
Jan Chryzostom Pasek *Pamiętniki* (fragmenty)
Piotr Skarga *Kazania sejmowe* (fragmenty)
Miguel de Cervantes *Don Kichote z Manchy* (fragmenty)

KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

JĘZYK W INTERAKCJI

Elementy aktu komunikacji językowej.
Najważniejsze funkcje komunikatów językowych.
Warunki skuteczności komunikacji językowej.
Etyka wypowiedzi – perswazyjne i manipulacyjne użycia języka.
Retoryka jako sztuka skutecznego przemawiania (podstawowe środki retoryczne, kompozycja mowy).
Werbalne i niewerbalne środki komunikacji.

JĘZYK W SPOŁECZEŃSTWIE

Oficjalna i nieoficjalna, mówiona i pisana odmiana języka.
Użytkowe odmiany formalnego języka pisanego.
Zasady komponowania i redagowania pisemnej wypowiedzi formalnej.
Najważniejsze zmiany w polskim systemie językowym w zakresie fonetyki, fleksji, leksyki i składni.
Teksty literackie doby staropolskiej jako odzwierciedlenie rozwoju polszczyzny.
Sposoby wzbogacania zasobu leksykalnego polszczyzny.

KSZTAŁT WYPOWIEDZI JĘZYKOWEJ

Biblia i mitologia jako źródła frazeologizmów we współczesnej polszczyźnie.
Uwarunkowania językowe i komunikacyjne wypowiedzi monologicznych i dialogowych.
Znaczenie jednostek leksykalnych.
Wieloznaczność językowa i znaczenia metaforyczne.
Najważniejsze relacje semantyczne w języku.
Wprowadzenie do stylistyki – pojęcie stylu językowego i stylizacji.
Podstawowe gatunki ustnych wypowiedzi językowych: mowa (przemówienie), referat, prezentacja, dyskusja.

SEMIOTYCZNY CHARAKTER JĘZYKA

Znak językowy na tle innych rodzajów znaków.
Cechy charakterystyczne języka jako systemu znaków. Podsystemy języka.

Opracowała: Agnieszka Jabłonowska